

РЕШЕНИЕ

№ 104

гр. Велико Търново, 17.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на пети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА

Членове: ЕМАНУИЛ ЕРЕМИЕВ
ИСКРА ПЕНЧЕВА

при участието на секретаря ГАЛЯ М. РОМАНОВА
като разгледа докладваното от ИСКРА ПЕНЧЕВА Въззивно търговско дело
№ 20234001000117 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

С Решение № 13/ 21.01.2023 г. по т.д. № 247/ 2022 г. по описа на ОС – Ловеч съдът е осъдил ЗК „Бул Инс“ АД да заплати на И. Н. Й. застрахователно обезщетение в размер на 70 000 лв. за причинени му неимуществени вреди вследствие настъпило на 18.12.2020 г. ПТП, ведно със законната лихва от датата на завеждане на иска – 11.03.2022 г. до окончателното изплащане, като е отхвърлил като неоснователен иска на Й. до пълния претендиран размер 120 000 лв. С решението ЗК „Бул Инс“ АД е осъдена да заплати на Й. и застрахователно обезщетение за причинени му имуществени вреди в размер на 784.47 лв. със законната лихва, като е отхвърлил иска му за разликата над тази сума до 1 155.43 лв.

Срещу решението са подадени въззивни жалби от двете страни.

И. Н. Й. обжалва решението по иска за неимуществени вреди в отхвърлителната му част, като излага оплаквания относно определения от съда размер на обезщетението. Счита същия за несправедлив, занижен, несъобразено с естеството и обема на доказаните вреди и със съдебната практика при сходни казуси. Моли решението в обжалваната му част да бъде отменено и исковата му претенция да бъде уважена в пълен размер – 120 000 лв. Процесуалният му представител претендира присъждането на адвокатско възнаграждение по чл.38 ал.2 ЗА.

ЗК „Бул Инс“ АД обжалва решението по иска за неимуществени вреди в частта му, с която е осъдена да заплати на ищеца обезщетение над 40 000 лв. Счита, че определеното от съда обезщетение е силно завишено и не съответства на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД с оглед получените от ищеца травматични увреждания, които били сравнително леки, възстановителният процес приключил и нямало съществени остатъчни последици за здравето му. Съдът не отчел всички относими към определяне на размера факти и обстоятелства, включително практиката на съдилищата при присъждане на обезщетения при сходни травми, не съобразил, че част от болничния престой на Й. е във връзка с атипична пневмония вследствие на COVID-19. Моли решението да бъде отменено в обжалваната му част и искът на Й. за обезщетение над 40 000 лв. до присъдения размер от 70 000 лв. да бъде отхвърлен. Претендира разноски.

В срока за отговор и двете страни са депозирали отговори на насрещните въззивни жалби с развити в тях съображения за неоснователността им.

Въззивните жалби са подадени в срока по чл.259 ал.1 ГПК, от легитимирана страна, против обжалваем съдебен акт, поради което са процесуално допустими и следва да се разгледат по същество. В изпълнение на задълженията си по чл.269 от ГПК въззивният съд извърши служебна проверка относно валидността на обжалваното решение и допустимостта му в обжалваните части и намира, че съдебният акт не страда от пороци, водещи до неговата нищожност – постановен е от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвен е в писмена форма, подписан е и е разбираем. Не са налице и процесуални нарушения, обуславящи неговата недопустимост. Решението в частта, с която застрахователят е осъден да заплати на Й. застрахователно обезщетение за неимуществени вреди в размер на 40 000 лв. и в частта за присъденото обезщетение за имуществени вреди е влязло в сила поради необжалването му.

Съдът, като взе предвид оплакванията на страните и събраните по делото доказателства, в съответствие с предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбите, намира следното:

Чрез събраните пред първоинстанционния съд доказателства – писмени документи, експертизи и свидетелски показания – по делото са безспорно установени като обективни факти от действителността релевантните за спора обстоятелства. Въззивният съд изцяло възприема фактическите констатации, изложени в мотивите на обжалваното решение относно тези обстоятелства, и намира за ненужно детайлно да ги преповтаря. Безспорно е, че ищецът Й. като водач на товарен автомобил с прикачено към него ремарке е пострадал на 18.12.20 г. при ПТП, реализирано с управляван от Б. М. П. лек автомобил. Механизмът на ПТП е изяснен от приетата авто-техническа експертиза: При нощни условия видимост на фарове и управление с много висока

скорост от 171 км/ч Пешев загубил контрол над автомобила и навлязъл в насрещната лента за движение, в която правомерно, със скорост от 71 км/ч при максимално разрешена 70 км/ч се движел автомобилът на пострадалия. Между тях настъпил челен ляв ексцентричен удар, от който товарният автомобил получил увреждане на предно ляво окачване, станал неуправляем, насочил се наляво, пресякъл насрещната лента и се ударил в крайпътни дървета. Според вещото лице от техническа гледна точка ПТП е могло да бъде избегнато единствено от страна на водача на лекия автомобил при управление със съобразена скорост, а водачът Й. не е можел да влияе на събитията, предшестващи ПТП, и е бил поставен в невъзможност да реагира. Получените от ищеца травматични увреждания, лечението им, възстановителния период, търпените болки и страдания се установяват от ангажираните медицински документи, заключението на съдебно-медицинската експертиза и свидетелските показания.

ВТАС напълно споделя и формираните въз основа на изяснената фактическа обстановка правни изводи на първоинстанционния съд за основателност на предявения иск с правно основание чл.432 ал.1 КЗ, поради което на основание чл.272 ГПК препраща към изложените в тази насока мотиви. Доказани са изискуемите от закона предпоставки за ангажиране отговорността на застрахователя за обезщетяване на вредите, настъпили вследствие на конкретното ПТП: Налице е противоправно поведение на водач на МПС, който виновно нарушил забраната на чл.16 ал.1 т.1 от ЗДвП, като на пътно платно с двупосочно движение с две пътни ленти навлязъл и се движил в лентата за насрещно движение, както и в нарушение на чл.21 ал.1 ЗДвП управлявал автомобила си с изключително превишена скорост. Отговорността на водача е предмет на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с ответното застрахователно дружество. Вследствие на това поведение на застрахования водач са причинени вреди на ищеца и при наличието на застрахователно събитие по см. на §1 т. 4 от ДР на КЗ застрахователят следва да заплати застрахователно обезщетение. Застрахователят не е упражнил правото си да обжалва решението във връзка с така формирания извод, при което страните са преустановили спора по този материалноправен въпрос. Спорът по делото пред въззивния съд е сведен само до справедливия размер на дължимото обезщетение при преценяване обема и степента на засягане на телесния интегритет на ищеца.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост съгласно чл.52 ЗЗД при съобразяване на претърпени от ищеца болки и страдания, тяхната интензивност и продължителност и цялостните последици за здравето му, проведеното лечение, начинът на настъпване на увреждането, отражението на вредата върху личната и социална сфера на ищеца. В тази връзка, съобразно указанията, дадени с Постановление № 4/68 г. и с Постановление № 17/63 г. на Пленума на ВС и съдебната практика по сходни случаи, съдът в настоящия казус взе предвид следното:

В приетата в първоинстанционното производство съдебно-медицинска експертиза вещото лице д-р М. Газемба най-подробно и напълно излишно описва приетите по делото медицински документи, а същевременно изводите му са крайно лаконични, недостатъчно прецизирани с разясняване на медицинската терминология и не обобщават обсъдената информация. Безспорно се установява, че вследствие на процесното ПТП ищецът Й. е получил сериозна травма на главата. При сблъсъка той е изпаднал в безсъзнание и е транспортиран от БМП в „Пирогов“ в тежко общо състояние, в кома, с десностранна хемипареза и спонтанни движения само на лявата ръка. От издадената от лечебното заведение епикриза и историята на заболяването е видно, че ищецът е бил интубиран с поставяне на изкуствена белодробна вентилация, като на 28.12.2021 г. му е направена трахеостомия /разрез на шията за поставяне на канюла в трахеята/ и постепенно е отвикнат от механичната вентилация и е преминал на спонтанно дишане. След приемането му в болницата е седирал и до 10.01.2021 г. – близо месец – той е държан в изкуствена кома чрез поС.на аналгоседация. Поставен му е катетър. Получената травма на главата според вещото лице представлява разстройство, временно опасно за живота, при което съставлява средна телесна повреда по смисъла на чл.129 ал.2 НК. При извършените му КТ на главен мозък са установени двустранни фронтални хидроми, за които в епикризата е посочено, че не са подлежали на оперативно лечение към него момент. При проследяване на историята на заболяването е видно, че продължителният болничен престой на ищеца в „Пирогов“ повече от месец – до 26.01.2021 г. е свързан именно с получената от него травма на главата, а не както възразява застрахователят с диагностицирането му с COVID-19. Симптоматичното антибиотично лечение от пневмонията вследствие на вируса е само съпътстващо лечението му от травмата на главата. Видно е, че още към 11.01.2021 г., когато е прекратена аналгоседацията му и е изведен от изкуствената кома, той е бил с отрицателен тест за COVID-19, което не е довело до изписването му, станало едва на 26.01.2021 г. Освен травмата на главата ищецът е получил разкъсно-контузни рани – голяма, тип „скалп“ на главата и други на гърба на носа, на дясната скула, на мишница-лакът и предмишница на дясната ръка, както и порезни рани по челото, шията и лицето, за които вещото лице е посочило, че са му причинили временно и неопасно разстройство на здравето. Голямата разкъсно-контузна рана на главата е обработена хирургично при приемането му в болницата, поставен е дренаж и е направена превръзка. Впоследствие, през м.03.2021 г. във връзка с тази рана са се наложили допълнителни хирургични манипулации – кюртаж на хипергранулации с наложена превръзка. Независимо, че тези рани не са опасни за живота, установено е, че от някои от тях са останали забележими белези – вдясно слепоочно, в неокосмената част на главата има белег с неправилна кръгловато-елипсовидна форма на площ 5/2 см, в лявата слепоочно-теменна окосмена част на главата има грубоват белег с линейна форма и неравна повърхност с дължина 12 см, на страничната повърхност на дясната

ръка има груб белег с линейна форма. В исковата молба се съдържат твърдения причинено при ПТП счупване на централни резци в горната челюст над нивото на венеца, довело до затруднения в дъвченето във фазата на отхапване, естетиката и говора и съпроводено със силни болки, но първоинстанционния съд не е приел наличието на такова увреждане в пряка причинно-следствена връзка с ПТП – той изобщо не е коментирал такава травма в решението си, а жалбоподателят не прави оплаквания в тази насока. ВТАС приема, че твърдение за такава травма не се поддържа, което вероятно се дължи и на заключението на вещото лице, че резците не са счупени, а са във вид на щифтово изграждане – умъртвени и изпилени за коронка, като е възможно коронките да са избити/ паднали при ПТП.

След изписването му от „Пирогов“ до 03.02.21 г. ищецът е приет на лечение във ВМА – филиал Пловдив в отделение по физикална и рехабилитационна медицина с диагноза „последиси от вътречерепна травма“, като съС.ието му е описано с отслабен мускулен тонус и сила на четирите крайника, флексионна контрактура на горните крайници, ограничени и болезнени движения, вертикален седеж в леглото и невъзможна походка. Св. Д. С., който го е посетил малко след завръщането му вкъщи, дава показания, че го заварил в леглото в доста тежко съС.ие – имал много белези по главата и лицето, бил силно отслабнал, очите му били мътни и не можел да го фокусира, бил неадекватен, защото не можел да познае дома си, забравял какво говори. Свидетелят излага, че го „побили го тръпки“, като го видял, тъй като го познавал като жизнен човек, спортист, дисциплиниран. Около месец и половина му били необходими, за да започне да се движи – през пролетта свидетелят го виждал да излиза пред гаража на въздух. От представените по делото болнични листи се установява, че и след изписването му от ВМА поради полученото мозъчно сътресение ищецът продължителен период е бил нетрудоспособен и се е лекувал в домашни условия непрекъснато до 13.10.21 г. В рамките на този период – в началото на м.03.2021 г. той е посетил офталмолог и оплакванията му за неясно фокусиране и двойно виждане /диплопия/ вдясно са потвърдени от специалиста, който в издадения амбулаторен лист е посочил, че не се налага оптична корекция на зрението, защото двойният образ с времето ще изчезне. По делото не са ангажирани доказателства докога този проблем е съществувал, като липсват медицински документи ищецът да е търсил лекарска помощ за него в последващ момент, няма и изложени твърдения в исковата молба към датата на завеждане на иска – 11.03.2022 г. той да търпи остатъчни последици във връзка със зрението си, а към датата на експертизата според заявеното от вещото лице в съдебно заседание на 26.09.2022 г. диплопията е изчезнала. В обобщение, 10 месеца след инцидента ищецът е провеждал лечение, като е установено, че към датата на приключване на устните състезания пред ОС – две години след инцидента – той не се е възстановил от травмата. Вещото лице дава заключение в експертизата си, че са налице субективни оплаквания от главоболие и тежест в главата, а след консултация с

невролог са констатирани и обективни изменения – брадипсихия, за която в съдебно заседание обяснява, че се касае до бавно възприемане и бавно отговаряне на поставени му въпроси, т.е. забавена мисловна дейност. Прогнозата за възстановяване не е ясна. От показанията на св. С. се установява промяна в личността на ищеца. Свидетелят сочи, че той станал много разсеян, много забравял – говорили нещо и след няколко часа не помнел /тези негови наблюдения кореспондират със заключението на лекаря/, станал раздразнителен и бързо променял настроението си. През възстановителния период пострадалият несъмнено е търпял сериозни ограничения в ежедневието си, в социалния и в професионалния си живот. Не е спорно, че той е бил трудово зает от дълги години като шофьор на ТИР и ПТП е направило невъзможно да упражнява професията си. Св. С. обяснява, че ищецът се страхувал да шофира и не карал своя автомобил, а когато свидетелят му давал да шофира неговия автомобил в задънени улици, виждал, че се страхува. Логично е да се допусне, че този страх е не само субективна реакция, а се дължи и на обективния факт, че поради забавеното мислене е налице невъзможност за бърза и адекватна реакция, необходима при шофиране. До 2009 г. Й. бил професионален спортист по колоездене, но поради съС.ието си не можел да упражнява хобито си. Не на последно място следва да бъде отчетена възрастта на ищеца, който към датата на ПТП е бил на 36 г. – активен, трудовозает човек, в разцвета на живота си.

Съобразявайки всички тези обстоятелства, както и обстоятелството, че пострадалият е дългогодишен професионален шофьор с опит, а процесното ПТП е реализирано при механизъм, върху който той по никакъв начин не е могъл да въздейства и реагира, според настоящия съд справедливото обезщетение следва да бъде определено на 100 000 лв. Оплакването на пострадалия, че присъденото такова от първоинстанционния съд е занижено, се явява основателно. За определянето му ВТАС взе предвид и икономическата конюнктура в страната към датата на ПТП, критерии за която са лимитите на застрахователно покритие по чл.492 КЗ, минималната работна заплата през 2020 г. – 610 лв. и средната работна заплата в страната към средата на 2020 г. по данни на НСИ около 1400 лв. Към настоящия момент безспорно икономическата ситуация е променена – кредитните лимити не са увеличени, но значително са нараснали и минималната заплата – 780 лв., и средната – около 1882 лв., което обстоятелство обаче не е годно да рефлектира върху размера на обезщетението, определяемо към датата на настъпване на вредоносния резултат. Размерът е и в рамките, определяни от съдилищата в казуси със сходно травматично увреждане, продължителен възстановителен период и остатъчни последици.

По изложените съображения въззивната жалба на Й. е частично основателна, а тази на застрахователя – неоснователна. Решението на първоинстанционния съд в частта, с която е отхвърлен искът на Й. за присъждане на застрахователно обезщетение за разликата над 70 000 лв. до 100 000 лв. следва да бъде отменено и претенцията в тази

й част – уважена, като се присъди допълнително обезщетение в размер на 30 000 лв., а в частта, с която искът е отхвърлен за разликата над 100 000 лв. до 120 000 лв., решението следва да бъде потвърдено.

По разноските: С оглед изхода на спора на основание чл.38 ал.2 ЗАдв. на процесуалния представител на ищеца адв. К. следва да се присъди: адвокатско възнаграждение за производството пред ВТАС, съразмерно на уважената част от жалбата – сумата 3 348 лв. /при обжалваем материален интерес 50 000 лв. дължимото възнаграждение съгласно чл.7 ал.2 т.4 от Наредбата възлиза на 5 580 лв. с ДДС;/ възнаграждение за защита срещу въззивната жалба на насрещната страна, което, изчислено по чл.7 ал.2 т.4 от Наредбата, възлиза на 3660 лв. с ДДС; допълнително адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство, съразмерно на уважената част от иска – сумата 2 400 лв. /дължимото възнаграждение съгласно чл.7 ал.2 т.4 от Наредбата възлиза на 10 380 лв. с ДДС, присъденото от ОС е в размер на 7 980 с ДДС/. Т.е. на адв. К. следва да бъде присъдено възнаграждение общо в размер на 9 408 лв. с вкл. ДДС. ЗК „Бул Инс“ АД следва да бъде осъдено да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ВТАС допълнителна държавна такса за първоинстанционното производство върху уважената част от иска – сумата 1 200 лв., държавна такса за въззивното производство върху уважената част от жалбата на Й. – 600 лв., както и допълнително съдебни разноси, направени от бюджета на съда за възнаграждения на вещи лица, съразмерно на уважения иск – сумата 100 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 13/ 21.01.2023 г. по т.д. № 247/ 2022 г. по описа на ОС – Ловеч **в частта**, с която е отхвърлен предявеният от И. Н. Й. иск за осъждане на ЗК „Бул Инс“ АД за заплащане на застрахователно обезщетение за разликата над 70 000 лв. до 100 000 лв. за претърпени неимуществени вреди вследствие на настъпило ПТП на 18.12.2020 г., ведно със законната лихва върху обезщетението, считано от датата на завеждане на иска - 11.03.2022 г. до окончателното му изплащане, вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ЗК „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Джеймс Баучер № 87, **да заплати** на И. Н. Й., ЕГН *****, от гр. Ловеч, *****, по банкова сметка с титуляр И. Н. Й.: BG 87 UBBS 8888 1000 ***** банка ОББ АД, допълнително обезщетение за причинените му неимуществени вреди в размер на **30 000 /тридесет хиляди/ лв.** /разликата над 70 000 лв. до 100 000 лв./, ведно със законната лихва върху обезщетението, считано от датата на завеждане на иска - 11.03.2022 г. до окончателното му изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата му обжалвана част.

ОСЪЖДА ЗК „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Джеймс Баучер № 87, **да заплати** на основание чл.38 ал.2 ЗАдв. на адв. В. К. от АК – Ловеч адвокатско възнаграждение за процесуално представителство и защита на И. Н. Й. пред двете инстанции в размер на **9 408 лв. /девет хиляди четиристотин и осем/ лв.**

ОСЪЖДА ЗК „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Джеймс Баучер № 87, **да заплати** в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ВТАС държавна такса върху уважената част от иска – **сумата 1 800 /хиляда и осемстотин/ лв., както и сумата 100 /сто/ лв.** – съдебни разноски, съразмерно на уважения иск.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок, считано от връчване на препис от него на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____